Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

19 ta’ Marzu 2020*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni ġudizzjarja f’materji kriminali – Proċedura ta’ konfiska tal-assi miksuba illegalment fl-assenza ta’ kundanna kriminali – Direttiva 2014/42/UE – Kamp ta’ applikazzjoni – Deċiżjoni Kwadru 2005/212/ĠAI”

Fil-Kawża C-234/18,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mis-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta’ Sofija, il-Bulgarija), permezz ta’ deċiżjoni tat-23 ta’ Marzu 2018, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-3 ta’ April 2018, fil-proċedura

Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo

vs

BP,

AB,

PB,

“Trast B” OOD,

“Agro In 2001” EOOD,

“ACounT Service 2009” EOOD,

“Invest Management” OOD,

“Estate” OOD,

“Bromak” OOD,

“Bromak Finance” EAD,

“Viva Telekom Bulgaria” EOOD,

“Balgarska Telekomunikationna Kompania” AD,

“Hedge Investment Bulgaria” AD,

“Kemira” OOD,

* Lingwa tal-kawża: il-Bulgaru.

"Dunarit" AD,

"Technologichen Zentar-Institut Po Mikroelektronika" AD,

"Evrobild 2003" EOOD,

"Technotel Invest" AD,

"Ken Trade" EAD,

"Konsult Av" EOOD,

Louvrier Investments Company 33 SA,

EFV International Financial Ventures Ltd,

Interv Investment SARL,

LIC Telecommunications SARL,

V Telecom Investment SCA,

V2 Investment SARL,

Empreno Ventures Ltd,

fil-preżenza ta':

Corporate Commercial Bank, fi stralċ,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn A. Prechal, President tal-Awla, K. Lenaerts, President tal-Qorti tal-Ġustizzja, R. Silva de Lapuerta, Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja, li qegħdin jaġixxu bħala Mħallfin tat-Tielet Awla, L. S. Rossi (Relatur) u J. Malenovský, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: E. Sharpston,

Reġistratur: M. Aleksejev, Kap ta' Diviżjoni,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tal-5 ta' Ġunju 2019,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippreżentati:

– għal Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo, minn P. Georgiev u N. Kolev, bħala aġenti,

– għal BP, minn L. E. Karadaliev, advokat,

– għal AB, minn S. A. Stoyanov, advokat,

– għal PB, minn D. V. Kostadinova u S. Pappas, advokati,

– għal "Trast B" OOD, minn S. A. Stoyanov, advokat,

– għal "Dunarit" AD, minn T. S. Trifonov, advokat,

– għal Corporate Commercial Bank, fi stralċ, minn K. H. Marinova u A. N. Donov, bħala aġenti,

– għall-Gvern Bulgaru, minn L. Zaharieva u T. Mitova, bħala aġenti,

– għall-Gvern Ċek, minn M. Smolek, J. Vláčil u A. Kasalická, bħala aġenti,

– għall-Irlanda, minn J. O'Connor, M. Browne, C. Durnin, M. Berry u A. Joyce, bħala aġenti, assistiti minn D. Dodd, BL, B. Murray u N. Butler, SC,

– għall-Kummissjoni Ewropea, minn R. Troosters u Y. G. Marinova, bħala aġenti,

wara li semgħet il-konklużjonijiet tal-Avukat Ġenerali fis-seduta tal-31 ta' Ottubru 2019,

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tad-Direttiva 2014/42/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-3 ta' April 2014 dwar l-iffriżar u l-konfiska ta' mezzi strumentali u r-rikavat minn attività kriminali fl-Unjoni Ewropea (ĠU 2014, L 127, p. 39, rettifika fil-ĠU 2014, L 138, p. 114).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn il-Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo (il-Kummissjoni għall-Ġlieda kontra l-Korruzzjoni u l-Konfiska tal-Assi Miksuba Illegalment, il-Bulgarija) (iktar 'il quddiem il-"Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi") u BP flimkien ma' numru ta' persuni fiżiċi u ġuridiċi meqjusa li għandhom rabta ma' BP jew li huma kkontrollati minn BP, li tirrigwarda talba għal konfiska ta' assi miksuba illegalment minn BP u minn dawn il-persuni.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

Id-Deċiżjoni Kwadru 2005/212/ĠAI

3 Il-premessi 1, 5 u 10 tad-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2005/212/ĠAI tal-24 ta' Frar 2005 dwar il-konfiska ta' rikavati, mezzi strumentali u proprjetà konnessi mal-kriminalità (ĠU 2006, L 159M, p. 223), huma fformulati kif ġej:

"(1) L-għan ewlieni tal-kriminalità organizzata transkonfinali huwa l-gwadann finanzjarju. Għalhekk, sabiex ikun effikaċi, kwalunkwe tentattiv sabiex tali kriminalità tiġi prevenuta u miġġielda għandu jiffoka fuq it-traċċar, l-iffriżar, il-qbid u l-konfiska tar-rikavati tal-kriminalità. Madankollu, dan ikun diffiċli, *inter alia*, minħabba differenzi bejn il-liġijiet ta' l-Istati Membri f'dan il-qasam.

[…]

(5) Skond ir-Rakkomandazzjoni 19 fil-Pjan ta' Azzjoni ta' l-2000 intitolat 'Il-prevenzjoni u l-kontroll tal-kriminalità organizzata: strateġija ta' l-Unjoni Ewropea għall-bidu tal-millennju l-ġdid', li ġie approvat mill-[Kunsill tal-Unjoni Ewropea] fis-27 ta' Marzu 2000, għandu jsir eżami

tal-possibbiltà tal-ħtieġa ta' strument li, b'kont meħud ta' l-aqwa prattika fl-Istati Membri u bir-rispett dovut għall-prinċipji legali fundamentali, jintroduċi l-possibbiltà li tiġi mitigata, skond il-liġi kriminali, ċivili jew fiskali, skond il-każ, l-onus tal-prova dwar id-derivazzjoni ta' l-assi fil-pussess ta' persuna kundannata għal reat konness mal-kriminalità organizzata.

[…]

(10) L-għan ta' din id-Deċiżjoni Kwadru huwa li jiġi żgurat li l-Istati Membri kollha jkollhom regoli effikaċi li jiggvernaw il-konfiska ta' rikavati tal-kriminalità, *inter alia* fir-rigward ta' l-onus tal-prova dwar id-derivazzjoni ta' l-assi fil-pussess tal-persuna kkundannata għal reat konness mal-kriminalità organizzata. Din id-Deċiżjoni Kwadru hija marbuta ma' abbozz Daniż [proposta Daniża] ta' Deċiżjoni Kwadru dwar ir-rikonoxximent reċiproku fi ħdan l-Unjoni Ewropea ta' deċiżjonijiet li jikkonċernaw il-konfiska ta' rikavati tal-kriminalità u l-kondiviżjoni ta' assi, li qed jiġi preżentat fl-istess waqt."

4 L-ewwel sar-raba' inċiż tal-Artikolu 1 ta' din id-deċiżjoni kwadru jipprovdu:

"Għall-finijiet ta' din id-Deċiżjoni Kwadru:

– 'rikavati' tfisser kwalunkwe vantaġġ ekonomiku minn reati kriminali. Dawn jistgħu jikkonsistu minn kwalunkwe forma ta' proprjetà kif definita fl-inċiż li ġej,

– 'proprjetà' [assi] tinkludi proprjetà ta' kwalunkwe deskrizzjoni, kemm jekk korporali jew mhux korporali, kemm mobbli jew immobbli, u d-dokumenti jew l-istrumenti legali li juru t-titolu għal tali proprjetà jew l-interess fiha,

– 'mezzi strumentali' tfisser kwalunkwe proprjetà wżata jew intiża li tiġi wżata, bi kwalunkwe mod, kompletament jew parzjalment, sabiex jiġi mwettaq reat kriminali jew jiġu mwettqa reati kriminali,

– 'konfiska' tfisser penali jew miżura, ordnata minn qorti b'segwitu għal proċedimenti fir-rigward ta' reat kriminali jew reati kriminali, li jirriżultaw fil-privazzjoni finali ta' proprjetà".

5 L-Artikolu 2 tal-imsemmija deċiżjoni kwadru, intitolat "Konfiska", jipprovdi:

"1. Kull Stat Membru għandu jieħu l-miżuri neċessarji sabiex ikun jista' jikkonfiska, kompletament jew parzjalment, mezzi strumentali u rikavati ta' reati kriminali punibbli bi priġunerija għal żmien ta' iżjed minn sena, jew bil-privazzjoni ta' proprjetà ta' valur korrispondenti għal tali rikavati.

2. Fir-rigward ta' reati fiskali, l-Istati Membri jistgħu jużaw proċeduri oħra barra l-proċeduri kriminali sabiex jipprivaw lill-awtur tar-reat mir-rikavati tar-reat."

6 Intitolat "Setgħat estiżi ta' konfiska", l-Artikolu 3 ta' din l-istess deċiżjoni kwadru jipprevedi, fil-paragrafu 2(c) u fil-paragrafu 4 tiegħu:

"2. Kull Stat Membru għandu jieħu l-miżuri neċessarji sabiex jippermetti l-konfiska skond dan l-Artikolu mill-inqas:

[…]

c) fejn jiġi stabbilit li l-valur tal-proprjetà huwa sproporzjonat għad-dħul legali tal-persuna kundannata u qorti nazzjonali, abbażi ta' fatti speċifiċi, hija konvinta bis-sħiħ li l-proprjetà in kwistjoni ġiet mill-attività kriminali ta' dik il-persuna kundannata.

[…]

4. L-Istati Membri jistgħu jużaw proċeduri oħra barra l-proċeduri kriminali sabiex jipprivaw lill-awtur mill-proprjetà in kwistjoni."

7 L-Artikolu 4 tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 jipprevedi:

"Kull Stat Membru għandu jieħu l-miżuri neċessarji sabiex jiżgura li l-partijiet interessati milquta mill-miżuri taħt l-Artikoli 2 u 3 jkollhom rimedji legali effikaċi sabiex jippreżervaw id-drittijiet tagħhom."

8 L-Artikolu 5 ta' din id-deċiżjoni kwadru jiddikjara:

"Din id-Deċiżjoni Kwadru ma għandhiex ikollha l-effett li tbiddel l-obbligu tar-rispett tad-drittijiet fundamentali u tal-prinċipji fundamentali, inkluża partikolarment il-preżunzjoni ta' l-innoċenza kif affermata fl-Artikolu 6 [UE]."

9 L-Artikolu 6(1) tal-imsemmija deċiżjoni kwadru jipprevedi:

"L-Istati Membri għandhom jadottaw il-miżuri neċessarji biex jikkonformaw ma' din id-Deċiżjoni Kwadru sa 15 ta' Marzu 2007."

Id-Deċiżjoni Kwadru 2006/783/ĠAI

10 Skont il-premessa 8 tad-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2006/783/ĠAI tas-6 ta' Ottubru 2006 dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għal ordnijiet ta' konfiska (ĠU 2010, L 239M, p. 340):

"L-għan ta' din id-Deċiżjoni Kwadru hu li jiffaċilita l-koperazzjoni bejn l-Istati Membri fir-rigward tar-rikonoxximent u l-esekuzzjoni ta' ordnijiet ta' konfiska ta' proprjetà sabiex Stat Membru jkun obbligat li jirrikonoxxi u jesegwixxi, fit-territorju tiegħu, ordnijiet ta' konfiska maħruġin minn qorti ta' Stat Membru ieħor li għandha l-kompetenza f'materji kriminali. Din id-Deċiżjoni Kwadru hija marbuta mad-Deċiżjoni Kwadru [2005/212]. L-għan ta' dik id-Deċiżjoni Kwadru hu li jiżgura li l-Istati Membri kollha jkollhom regoli effettivi li jirregolaw il-konfiska ta' rikavati minn reati, *inter alia* f'relazzjoni ma' l-obbligu tal-prova fir-rigward tas-sors ta' l-assi li għandha persuna ħatja ta' reat li għandu x'jaqsam mal-kriminalità organizzata."

Id-Direttiva 2014/42

11 Il-premessi 9, 22 u 23 tad-Direttiva 2014/42 jiddikjaraw:

"(9) Din id-Direttiva għandha l-għan li temenda u li tespandi d-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjonijiet [Qafas tal-Kunsill 2001/500/ĠAI tas-26 ta' Ġunju 2001 dwar il-ħasil tal-flus, l-identifikazzjoni, l-intraċċar, l-iffriżar, il-qbid u l-konfiska tal-mezzi u l-qligħ mill-kriminalità (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 4, p. 158),] u [2005/212]. Dawk id-Deċiżjonijiet Kwadru għandhom jiġu parzjalment sostitwiti għall-Istati Membri marbuta b'din id-Direttiva.

[…]

(22) Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli minimi. Ma żżommx lill-Istati Membri milli jipprevedu setgħat aktar estensivi fil-liġi nazzjonali tagħhom, inkluż, pereżempju, fir-rigward tar-regoli tagħhom dwar l-evidenza.

(23) Din id-Direttiva tapplika għar-reati kriminali li jaqgħu fl-ambitu tal-istrumenti elenkati hawnhekk. Fl-ambitu ta' dawk l-istrumenti, l-Istati Membri għandhom japplikaw konfiska estiża tal-inqas għal ċerti reati kriminali kif definiti f'din id-Direttiva."

12 L-Artikolu 1 ta' din id-direttiva jipprovdi:

"1. Din id-Direttiva tistabbilixxi regoli minimi dwar l-iffriżar tal-proprjetà fid-dawl tal-possibbiltà li tiġi kkonfiskata sussegwentement u dwar il-konfiska tal-proprjetà f'materji kriminali.

2. Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għall-proċeduri li l-Istati Membri jistgħu jużaw biex jikkonfiskaw il-proprjetà inkwistjoni."

13 L-Artikolu 2 tal-imsemmija direttiva jipprevedi:

"Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

1) 'rikavat' tfisser kwalunkwe vantaġġ ekonomiku li jirriżulta, direttament jew indirettament minn reat kriminali; dan jista' jikkonsisti minn kwalunkwe forma ta' proprjetà u jinkludi kwalunkwe investiment mill-ġdid jew kwalunkwe trasformazzjoni li jsiru sussegwentement ta' rikavat dirett u kwalunkwe benefiċċju ta' valur;

2) 'proprjetà' [assi] tfisser proprjetà ta' kwalunkwe deskrizzjoni, kemm jekk materjali kif ukoll jekk immaterjali, mobbli jew immobbli u d-dokumenti jew l-istrumenti legali li jixhdu dritt jew interess fi proprjetà bħal din;

3) 'mezzi strumentali' tfisser kwalunkwe proprjetà użata jew maħsuba biex tintuża, bi kwalunkwe mod, kompletament jew parzjalment, biex jitwettaq reat kriminali jew biex jitwettqu reati kriminali;

4) 'konfiska' tfisser ċaħda definittiva minn proprjetà ordnata minn qorti fir-rigward ta' reat kriminali;

5) 'iffriżar' tfisser il-projbizzjoni temporanja tat-trasferiment, tal-qerda, tal-konverżjoni, taċ-ċessjoni jew tal-moviment ta' proprjetà jew l-assunzjoni temporanja ta' kustodja jew ta' kontroll ta' proprjetà;

6) 'reat kriminali' tfisser reat kopert minn kwalunkwe strument elenkat fl-Artikolu 3."

14 L-Artikolu 3 tad-Direttiva 2014/42 huwa redatt kif ġej:

"Din id-Direttiva għandha tapplika għar-reati kriminali koperti minn:

a) Il-Konvenzjoni mfassla skont l-Artikolu K.3(2)(c) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea dwar il-ġlieda kontra l-korruzzjoni li tinvolvi uffiċjali tal-Komunitajiet Ewropej jew uffiċjali tal-Istati Membri tal-Unjoni Ewropea [(ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 1, p. 53)] […];

b) Id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2000/383/ĠAI tad-29 ta' Mejju 2000 dwar li tiżdied il-protezzjoni permezz ta' pieni kriminali u sanzjonijiet oħra kontra l-iffalsifikar inkonnessjoni mad-dħul tal-euro [(ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 1, p. 187)];

c) Id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2001/413/ĠAI tat-28 ta' Mejju 2001 li tiġġieled frodi u ffalsifikar ta' mezzi ta' ħlas bi flus mhux kontanti [(ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 6, p. 123)];

d) Id-Deċiżjoni Qafas [2001/500];

e) Id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2002/475/ĠAI tat-13 ta' Ġunju 2002 dwar il-ġlieda kontra t-terroriżmu [(ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 18)];

f) Id-Deċiżjoni [Qafas tal-Kunsill 2003/568/ĠAI tat-22 ta' Lulju 2003 dwar il-ġlieda kontra l-korruzzjoni fis-settur privat] [(ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 182, rettifika fil-ĠU 2019, L 255, p. 7)];

g) Id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2004/757/ĠAI tal-25 ta' Ottubru 2004 li tistabbilixxi dispożizzjonijiet minimi dwar l-elementi kostitwenti ta' atti kriminali u ta' pieni fil-qasam tat-traffikar illeċitu ta' drogi [(ĠU 2006, L 153M, p. 94)];

h) Id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2008/841/ĠAI tal-24 ta' Ottubru 2008 dwar il-ġlieda kontra l-kriminalità organizzata [(ĠU 2008, L 300, p. 42)];

i) Id-Direttiva 2011/36/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' April 2011 dwar il-prevenzjoni u l-ġlieda kontra t-traffikar tal-bnedmin u l-protezzjoni tal-vittmi tiegħu, u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2002/629/ĠAI [(ĠU 2011, L 101, p. 1)];

j) Id-Direttiva 2011/93/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2011 dwar il-ġlieda kontra l-abbuż sesswali u l-isfruttament sesswali tat-tfal u l-pedopornografija, u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2004/68/ĠAI [(ĠU 2011, L 335, p. 1, rettifika fil-ĠU 2012, L 18, p. 7)];

k) Id-Direttiva 2013/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Awwissu 2013 dwar attakki kontra s-sistemi tal-informazzjoni u li tissostitwixxi d-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2005/222/ĠAI [(ĠU 2013, L 218, p. 8)],

kif ukoll strumenti legali oħrajn jekk dawk l-istrumenti jipprevedu speċifikament li din id-Direttiva tapplika għar-reati kriminali armonizzati fiha."

15 L-Artikolu 4 tad-Direttiva 2014/42, intitolat "Konfiska", jiddikjara:

"1. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa sabiex ikunu jistgħu jikkonfiskaw, kompletament jew parzjalment, il-mezzi strumentali u r-rikavat jew il-proprjetà li l-valur tagħha jkun ekwivalenti għal tali mezzi strumentali jew rikavat, soġġett għal kundanna definittiva għal reat kriminali, li tista' wkoll tirriżulta minn proċedimenti *in absentia*.

2. Meta l-konfiska abbażi tal-paragrafu 1 ma tkunx possibbli, tal-inqas fejn din l-impossibbiltà tkun ir-riżultat ta' mard jew ħarba tal-persuna suspettata jew akkużata, l-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex ikunu jistgħu jikkonfiskaw il-mezzi strumentali u r-rikavat f'każijiet fejn ikunu nbdew il-proċedimenti kriminali fir-rigward ta' reat kriminali li jista' jwassal, direttament jew indirettament, għal benefiċċju ekonomiku, u tali proċedimenti setgħu wasslu għal kundanna kriminali jekk il-persuna suspettata jew akkużata setgħet titressaq quddiem il-qorti."

16 L-Artikolu 5 ta' din id-direttiva, intitolat "Konfiska estiża", jipprovdi fil-paragrafu 1 tiegħu:

"L-Istati Membri għandhom jadottaw il-miżuri meħtieġa sabiex ikunu jistgħu jikkonfiskaw, kompletament jew parzjalment, il-proprjetà li tappartjeni lil persuna li tkun instabet ħatja ta' reat kriminali li jista' joħloq, direttament jew indirettament, benefiċċju ekonomiku, fejn qorti abbażi taċ-ċirkostanzi tal-każ, inklużi l-fatti speċifiċi u l-evidenza disponibbli, bħal li l-valur tal-proprjetà jkun sproporzjonat meta mqabbel mad-dħul legali tal-persuna li tinstab ħatja, tkun sodisfatta li l-proprjetà inkwistjoni nkisbet minn imġiba kriminali."

17 L-Artikolu 6(1) tal-imsemmija direttiva jipprovdi:

"L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex ikunu jistgħu jikkonfiskaw ir-rikavat, jew proprjetà oħra li l-valur tagħha jkun ekwivalenti għar-rikavat, li, direttament jew indirettament, tkun ġiet ittrasferita minn persuna suspettata jew akkużata lil partijiet terzi, jew li tkun ġiet akkwistata minn partijiet terzi mingħand il-persuna suspettata jew akkużata, tal-inqas jekk dawk il-partijiet terzi kienu jafu jew suppost li kienu jafu li l-għan tat-trasferiment jew tal-akkwist kien biex tiġi evitata l-konfiska, abbażi ta' fatti u ċirkostanzi konkreti, inkluż li t-trasferiment jew l-akkwist sar mingħajr ħlas jew għal ammont ferm aktar baxx mill-valur fis-suq."

18 L-Artikolu 8(1) tad-Direttiva 2014/42 jipprevedi:

"L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw li l-persuni affettwati mill-miżuri previsti skont din id-Direttiva jkollhom id-dritt għal rimedju effettiv u proċess ġust sabiex jitħarsu d-drittijiet tagħhom."

19 Skont l-Artikolu 14 ta' din id-direttiva:

"1. [...] l-ewwel erba' inċiżi tal-Artikolu 1 u l-Artikolu 3 tad-Deċiżjoni Kwadru [2005/212], huma sostitwiti b'din id-Direttiva għall-Istati Membri marbuta minn din id-Direttiva, mingħajr preġudizzju għall-obbligi ta' dawk l-Istati Membri relatati mal-limiti ta' żmien għat-traspożizzjoni ta' [din id-deċiżjoni kwadru] fil-liġi nazzjonali.

2. Għall-Istati Membri marbuta b'din id-Direttiva, ir-referenzi [...] għad-dispożizzjonijiet tad-[Deċiżjoni Kwadru 2005/212] imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jinftiehmu bħala referenzi għal din id-Direttiva."

Id-dritt Bulgaru

Il-Liġi dwar il-Konfiska

20 Qabel it-tħassir tagħha fid-19 ta' Jannar 2018, iż-Zakon za otnemane v polza na darzhavata na nezakono pridobito imushtestvo (il-Liġi dwar il-Konfiska favur l-Istat ta' Assi Miksuba Illegalment) (DV Nru 38 tat-18 ta' Mejju 2012, iktar 'il quddiem il-"Liġi dwar il-Konfiska"), li daħlet fis-seħħ fid-19 ta' Novembru 2012 u li ġiet imħassra miż-Zakon za protivodeystvie na korupsiata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushestvo (il-Liġi dwar il-Ġlieda kontra l-Korruzzjoni u l-Konfiska tal-Assi Miksuba Illegalment) (DV Nru 7 tad-19 ta' Jannar 2018), kienet tipprevedi fl-Artikolu 1 tagħha:

"1) Din il-Liġi tirregola l-kundizzjonijiet u l-modalitajiet tal-konfiska, mill-Istat, tal-assi miksuba illegalment.

2) Assi bħal dawk imsemmija fil-paragrafu 1 tfisser l-assi li fir-rigward tal-kisba tagħhom ma jista' jiġi kkonstatat ebda sors legali."

21 L-Artikolu 2(1) tal-Liġi dwar il-Konfiska kien jipprovdi:

"Il-proċeduri deskritti f'din il-Liġi għandhom jitmexxew irrispettivament minn kwalunkwe proċeduri kriminali li jkunu tressqu fil-konfront tal-persuna li tkun taħt inkjesta u/jew persuni f'kollużjoni magħha."

22 Skont l-Artikolu 5(1) ta' din il-liġi:

"Il-[Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi] hija awtorità nazzjonali speċjalizzata, indipendenti u permanenti."

23 L-Artikolu 21 tal-imsemmija liġi kien jipprovdi:

"1) Il-[Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi] tiftaħ proċeduri bis-saħħa ta' din il-Liġi meta jkunu jeżistu raġunijiet plawżibbli li jiġi ssuspettat li ċerti assi jkunu nkisbu illegalment.

2) Tali raġunijiet jitqiesu li huma plawżibbli meta jirriżulta, wara li tkun saret investigazzjoni, li l-assi tal-persuna suġġetta għall-investigazzjoni jindikaw irregolaritajiet sostanzjali."

24 L-Artikolu 22(1) tal-Liġi dwar il-Konfiska kien jipprevedi:

"L-inkjesta msemmija fl-Artikolu 21(2) għandha tinfetaħ permezz ta' att tad-direttur territorjali kkonċernat, meta persuna tiġi intimata jew akkużata li wettqet ksur kriminali li jaqa' taħt id-dispożizzjonijiet li ġejjin:

[...]

8. L-Artikoli 201 sa 203 tan-[Nakazatelen kodeks (il-Kodiċi Kriminali)];

[...]".

25 L-Artikolu 66 ta' din il-liġi kien jipprovdi:

"1) Assi li l-persuna taħt inkjesta tkun ittrasferiet lil persuna ġuridika jew li tkun wettqet depożitu fil-kapital tal-persuna ġuridika f'forma ta' kontribuzzjoni monetarja jew xorta oħra għandhom ikunu suġġett għal konfiska f'każijiet fejn il-persuni li jġestixxu jew jikkontrollaw il-persuna ġuridika kienu jafu jew fiċ-ċirkustanzi kellhom raġuni li jissuspettaw li l-assi kienu nkisbu illegalment.

2) L-assi miksuba illegalment li jappartjenu lill-persuna ġuridika kkontrollata mill-persuna taħt inkjesta jew mill-persuni li jkunu qegħdin jaħdmu flimkien magħha għandhom ukoll ikunu suġġetti għal konfiska.

[...]".

26 Skont l-Artikolu 75(1) tal-imsemmija liġi:

"Talba ġudizzjarja ta' konfiska favur l-Istat tal-assi miksuba illegalment għandha titressaq kontra l-persuna suġġetta għall-investigazzjoni u l-persuni msemmija fl-Artikoli 64, 65, 66, 67 u 71."

27 L-Artikolu 76(2) ta' din l-istess liġi kien jipprevedi:

"Il-persuna suġġetta għall-investigazzjoni u l-persuni msemmija fl-Artikoli 64, 65, 66, 67 u 71 jikkostitwixxu lilhom innifishom bħala konvenuti fil-proċedura."

28 L-Artikolu 80 tal-Liġi dwar il-Konfiska kien jipprovdi:

"Il-kwistjonijiet li ma humiex irregolati f'din it-taqsima huma suġġetti għad-dispożizzjonijiet tal-Grazhdanski-protsesualen kodeks [(il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili)]."

Il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili

29 L-Artikolu 17(1) tal-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili jipprevedi:

"Il-qorti għandha tiddeċiedi l-kwistjonijiet kollha rilevanti għas-soluzzjoni tat-tilwima, b'eċċezzjoni tal-kwistjoni dwar jekk twettaqx ksur kriminali."

Il-Kodiċi Kriminali

30 L-Artikolu 53 tal-Kodiċi Kriminali jiddikjara:

"1) Indipendentement mir-responsabbiltà kriminali, jiġu kkonfiskati favur l-Istat:

a) l-oġġetti li jappartjenu għall-persuna ħatja intiżi sabiex jintużaw jew użati sabiex jitwettaq ksur kriminali intenzjonat;

b) l-oġġetti li jappartjenu għall-persuna ħatja li kienu suġġetti għal ksur kriminali intenzjonat – fil-każijiet espressament previsti fil-parti speċjali ta' dan il-kodiċi.

2) Jiġu wkoll ikkonfiskati favur l-Istat:

a) l-oġġetti, li jservu bħala għodda jew strument ta' ksur kriminali, li l-pussess tagħhom huwa pprojbit, u

b) l-oġġetti miksuba permezz tal-ksur kriminali, jekk dawn ma jkollhomx jiġu rrimborsati jew irrestitwiti. Meta l-oġġetti miksuba jkunu sparixxew jew ikunu ġew abbandunati jiġi kkonfiskat ammont li jikkorrispondi għall-valur tagħhom."

31 L-Artikolu 201 ta' dan il-kodiċi jipprovdi:

"Persuna li, waqt li tkun qiegħda taqdi l-funzjonijiet tagħha, twettaq miżapproprjazzjoni ta' fondi, beni jew oġġetti oħra ta' valur li ma jappartjenux lilha u li jkunu ngħataw lilha fil-kuntest tal-funzjonijiet tagħha jew li jkunu ġew fdati f'idejha sabiex din tieħu ħsiebhom u tamministrahom hija suġġetta, għal din il-miżapproprjazzjoni waqt il-qadi tal-funzjonijiet tagħha, għal piena ta' priġunerija ta' massimu ta' tmien snin u l-qorti tista' tordna konfiska massima ta' nofs l-assi tal-persuna ħatja kif ukoll għaċ-ċaħda tad-drittijiet tagħha […]."

32 Skont l-Artikolu 203(1) tal-imsemmi kodiċi:

"Peress li l-miżapproprjazzjoni ta' kobor speċifiku waqt il-qadi ta' funzjonijiet ta' amministrazzjoni tikkostitwixxi każ partikolarment serju, din hija punibbli b'piena ta' priġunerija ta' minn għaxra sa għoxrin sena."

Il-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

33 Fix-xahar ta' Lulju 2014, is-Sofiyska gradska prokuratura (il-Prosekutur tal-Belt ta' Sofija, il-Bulgarija) informa lill-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi li tressqu proċeduri kriminali kontra BP fil-kapaċità tiegħu bħala president tal-kunsill ta' sorveljanza ta' bank Bulgaru talli konxjament inkoraġġixxa lil persuni oħra, mix-xahar ta' Diċembru 2011 sad-19 ta' Ġunju 2014, jimmiżapproprjaw fondi li jappartjenu lill-imsemmi bank, bi ksur tal-Artikolu 201 u tal-Artikolu 203(1) tal-Kodiċi Kriminali, għal valur totali ogħla minn 205 miljun lev Bulgaru (BGN) (madwar EUR 105 miljun).

34 Mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li dawn il-proċeduri kriminali jinsabu pendenti u għaldaqstant għadhom ma tawx lok għal deċiżjoni definittiva jew saħansitra għal kundanna definittiva.

35 Il-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi wettqet investigazzjoni li kienet tirrigwarda l-perijodu mill-4 ta' Awwissu 2004 sal-4 ta' Awwissu 2010, li minnha jirriżulta, b'mod partikolari, li BP u l-membri tal-familja tiegħu għandhom għad-dispożizzjoni tagħhom depożiti bankarji ta' valur kunsiderevoli li ma jikkorrispondux għad-dħul legali tagħhom, li wettqu tranżazzjonijiet bankarji b'mezzi li l-oriġini tagħhom ma tistax tiġi ddeterminata, li akkwistaw assi mobbli u immobbli ta' valur kunsiderevoli u li BP irċieva remunerazzjonijiet bis-saħħa ta' kuntratti li fir-rigward tagħhom ġie affermat li dawn huma fittizji, fejn id-dħul irċevut minn tali tranżazzjonijiet fittizji kellu bħala għan li jaħbi l-oriġini illegali tal-mezzi li servew għall-kisba tal-assi minn BP.

36 Permezz ta' deċiżjoni tal-14 ta' Mejju 2015, fuq il-bażi tal-punt 8 tal-Artikolu 22(1) tal-Liġi dwar il-Konfiska, il-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi ressqet proċedura quddiem is-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta' Sofija, il-Bulgarija) bil-għan tal-konfiska tal-assi ta' BP u ta' membri tal-familja tiegħu kif ukoll ta' terzi konnessi ma' BP jew ikkontrollati minn BP, li kienu nkisbu b'mod illegali, tal-valur ta' dawn l-assi fi flus meta dawn inbiegħu mill-ġdid jew ta' assi li jirriżultaw mill-konverżjoni tal-imsemmija assi miksuba b'mod illegali.

37 Fuq talba mill-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi, is-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta' Sofija) adottat miżuri kawtelatorji fir-rigward tal-assi li tagħhom intalbet il-konfiska.

38 Fil-kuntest tal-proċedura mressqa quddiem il-qorti tar-rinviju, BP u ċerti partijiet konvenuti fil-kawża prinċipali jsostnu li t-talba għal konfiska tal-assi mressqa mill-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi hija inammissibbli minħabba li, essenzjalment, din tmur kontra d-Direttiva 2014/42. Fil-fatt, din id-direttiva teżiġi li l-konfiska tal-assi tkun ibbażata fuq kundanna definittiva, liema element huwa nieqes fil-kawża prinċipali. Skont BP u l-imsemmija partijiet konvenuti, ma teżistix, fuq livell tal-Unjoni, leġiżlazzjoni fil-qasam tal-konfiska ċivili, b'tali mod li l-konfiska tkun tista' sseħħ biss fuq il-bażi ta' kundanna definittiva ta' natura kriminali. Issa, skont dawn l-istess partijiet, il-konvenuti fil-kawża prinċipali jiġu ttrattati bħallikieku kienu ġew iġġudikati u kkundannati b'mod definittiv, liema fatt jippreġudika, b'mod partikolari, il-preżunzjoni ta' innoċenza u d-dritt għal smigħ xieraq.

39 Il-qorti tar-rinviju tirrileva li jirriżulta espressament mil-Liġi dwar il-Konfiska li l-proċedura ta' konfiska mressqa quddiem il-qorti ċivili hija indipendenti mill-proċeduri kriminali mressqa kontra l-persuna suġġetta għall-investigazzjoni u/jew il-persuni konnessi magħha jew ikkontrollati minnha. Is-sempliċi eżistenza ta' akkużi kriminali tkun suffiċjenti sabiex jingħata lok għal proċedura ta' konfiska ċivili. Madankollu, skont il-qorti tar-rinviju, mill-formulazzjoni tad-Direttiva 2014/42 jirriżulta b'mod ċar li kull rabta bejn il-proċeduri kriminali u l-proċedura ta' konfiska ċivili ma għandhiex tiġi eskluża u li din l-aħħar proċedura ma għandhiex tingħalaq qabel ma jintemmu l-proċeduri kriminali. Skont din il-qorti, il-Liġi dwar il-Konfiska għalhekk marret lil hinn mill-armonizzazzjoni minima prevista mid-Direttiva 2014/42 u, għaldaqstant, kienet kuntrarja għal din tal-aħħar. Peress li BP għadu ma ġiex ikkundannat kriminalment għall-fatti inkwistjoni fil-kawża prinċipali, l-imsemmija qorti tqis li l-proċedura ta' konfiska ċivili għandha tiġi sospiża sa ma jingħalqu l-proċeduri kriminali mressqa, b'mod partikolari, kontra BP.

40 Minħabba li kellha dubji dwar l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2014/42, is-Sofiyski gradski sad (il-Qorti tal-Belt ta' Sofija) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

"1) L-Artikolu 1(1) tad-Direttiva [2014/42] li jipprevedi l-istabbiliment ta' 'regoli minimi dwar l-iffriżar tal-proprjetà [assi] fid-dawl tal-possibbiltà li tiġi kkonfiskata sussegwentement', għandu jiġi interpretat fis-sens li jippermetti lill-Istati Membri jadottaw regoli dwar konfiska ċivili li ma tkunx ibbażata fuq kundanna kriminali?

2) Mill-Artikolu 1(1), moqri fid-dawl tal-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 2014/42, jirriżulta li s-sempliċi tressiq ta' proċeduri kriminali kontra l-persuna li l-proprjetà tagħha tkun is-suġġett tal-konfiska huwa biżżejjed sabiex tinfetaħ u titmexxa proċedura ta' konfiska ċivili?

3) Huwa ammissibbli li tingħata interpretazzjoni wiesgħa tar-raġunijiet previsti fl-Artikolu 4(2) tad-Direttiva 2014/42 li jippermettu konfiska ċivili li ma tkunx ibbażata fuq kundanna kriminali?

4) L-Artikolu 5(1) tad-Direttiva 2014/42 għandu jiġi interpretat fis-sens li s-sempliċi eżistenza ta' sproporzjon bejn il-valur tal-proprjetà u d-dħul legali tal-persuni hija suffiċjenti sabiex tiġġustifika l-konfiska ta' proprjetà bħala r-rikavat dirett jew indirett ta' reat kriminali, fl-assenza ta' kundanna definittiva li tikkonstata li l-persuna wettqet reat kriminali?

5) L-Artikolu 6(1) tad-Direttiva 2014/42 għandu jiġi interpretat fis-sens li jipprevedi l-konfiska tal-assi ta' terzi bħala miżura komplementari jew alternattiva għall-konfiska diretta jew bħala miżura komplementari għall-konfiska estiża?

6) L-Artikolu 8(1) tad-Direttiva 2014/42 għandu jinftiehem fis-sens li jiggarantixxi l-applikazzjoni tal-preżunzjoni ta' innoċenza u fis-sens li jipprojbixxi konfiska li ma tkunx ibbażata fuq kundanna kriminali?"

Fuq l-ammissibbiltà tat-talba għal deċiżjoni preliminari

41 Il-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi kif ukoll il-Gvern Bulgaru u dak Ċek isostnu li t-talba għal deċiżjoni preliminari hija inammissibbli.

42 Skont dawn il-partijiet ikkonċernati, l-interpretazzjoni tad-Direttiva 2014/42 ma hijiex rilevanti għall-finijiet tas-sentenza fil-kawża prinċipali. Fil-fatt, qabel kollox, din id-direttiva għandha bħala għan li tistabbilixxi regoli minimi relatati mal-konfiska tal-assi fil-qasam kriminali, filwaqt li l-proċedura ta' konfiska mressqa fil-kawża prinċipali, ta' natura ċivili, hija indipendenti mill-iżvolġiment jew mir-riżultat ta' proċeduri kriminali. Sussegwentement, it-talba għal konfiska tal-beni tal-imsemmija kummissjoni ssib l-oriġini tagħha fil-ksur kriminali ta' miżapproprjazzjoni ta' fondi, previst fl-Artikoli 201 sa 203 tal-Kodiċi Kriminali. Issa, dan il-ksur ma jissemma f'ebda wieħed mill-atti elenkati fl-Artikolu 3 tad-Direttiva 2014/42, li jiddetermina l-kamp ta' applikazzjoni *ratione materiae* ta' din id-direttiva. Fl-aħħar nett, il-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi u l-Gvern Bulgaru jindikaw li t-terminu għat-traspożizzjoni tad-Direttiva 2014/42 ġie ffissat għall-4 ta' Ottubru 2016 mill-Artikolu 12 ta' din id-direttiva, filwaqt li l-proċedura quddiem il-qorti tar-rinviju tressqet fit-22 ta' Marzu 2016, b'tali mod li d-dispożizzjonijiet ta' din id-direttiva ma humiex applikabbli *ratione temporis* għall-proċedura fil-kawża prinċipali.

43 F'dan ir-rigward, għandu jitfakkar li, skont ġurisprudenza stabbilita, id-domandi dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni magħmula mill-qorti nazzjonali fil-kuntest legali u fattwali li tiddefinixxi taħt ir-responsabbiltà tagħha, u li fir-rigward tagħhom ma hijiex il-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tivverifika l-eżattezza, jibbenefikaw minn preżunzjoni ta' rilevanza. Ir-rifjut tal-Qorti tal-Ġustizzja li tiddeċiedi dwar domanda magħmula minn qorti nazzjonali huwa possibbli biss jekk jidher b'mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal-Unjoni ma għandha ebda rabta mal-fatti jew mas-suġġett tat-tilwima fil-kawża prinċipali, meta l-problema hija ta' natura ipotetika jew inkella meta l-Qorti tal-Ġustizzja ma jkollhiex il-punti ta' fatti u ta' liġi neċessarji sabiex tagħti risposta b'mod utli għad-domandi li jkunu sarulha (sentenzi tal-24 ta' Ġunju 2008, Commune de Mesquer, C-188/07, EU:C:2008:359, punt 30, u tat-13 ta' Novembru 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, punt 28).

44 Issa, meta, bħal f'din il-kawża, ma jidhirx b'mod manifest li l-interpretazzjoni ta' dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni ma jkollha ebda rabta mal-fatti jew mas-suġġett tal-kawża prinċipali, l-oġġezzjoni bbażata fuq in-nuqqas ta' applikabbiltà ta' din id-dispożizzjoni fil-kawża prinċipali ma tikkonċernax l-ammissibbiltà tat-talba għal deċiżjoni preliminari, iżda tqum fuq il-mertu tad-domandi (sentenza tat-12 ta' Diċembru 2019, Slovenské elektrárne, C-376/18, EU:C:2019:1068, punt 29 u l-ġurisprudenza ċċitata).

45 Konsegwentement, it-talba għal domanda preliminari hija ammissibbli.

Fuq il-mertu

Kunsiderazzjonijiet preliminari

46 Fil-kuntest tal-proċedura ta' kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, hija din tal-aħħar li trid tagħti lill-qorti tar-rinviju risposta utli li tippermettilha tiddeċiedi l-kawża quddiemha. Għal dan il-għan, jekk ikun il-każ, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tirriformula d-domandi magħmula lilha. Il-fatt li qorti nazzjonali fformulat, minn perspettiva formali, domanda preliminari billi rreferiet għal ċerti dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni ma jippreKludix lill-Qorti tal-Ġustizzja milli tipprovdi lil dik il-qorti bl-elementi kollha ta' interpretazzjoni li jistgħu jkunu utli għad-deċiżjoni tal-kawża li għandha quddiemha, indipendentement minn jekk għamlitx riferiment għalihom jew le fl-espożizzjoni tad-domandi tagħha. F'dan ir-rigward, hija l-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tislet, mill-elementi kollha pprovduti mill-qorti nazzjonali, u b'mod partikolari mill-motivazzjoni tad-deċiżjoni tar-rinviju, il-punti tad-dritt tal-Unjoni li jeħtieġu interpretazzjoni fid-dawl tas-suġġett tat-tilwima (sentenza tal-5 ta' Diċembru 2019, EVN Bulgaria Toplofikatsia u Toplofikatsia Sofia, C-708/17 u C-725/17, EU:C:2019:1049, punt 46 u l-ġurisprudenza ċċitata).

47 Permezz tad-domandi tagħha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2014/42. Madankollu, hekk kif osservat l-Avukat Ġenerali fil-punt 41 tal-konklużjonijiet tagħha, l-atti ta' miżappropprjazzjoni ta' fondi, hekk kif deskritti fid-deċiżjoni tar-rinviju, ma jikkostitwixxux wieħed mill-ksur kopert mill-istrumenti ġuridiċi elenkati b'mod eżawrjenti fl-Artikolu 3 tad-Direttiva 2014/42, fejn għalhekk is-suġġett tal-proċedura nazzjonali mressqa mill-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi jevita l-kamp ta' applikazzjoni *ratione materiae* tal-imsemmija direttiva.

48 Barra minn hekk mill-Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2014/42 jirriżulta li din id-direttiva tissostitwixxi biss l-ewwel erba' inċiżi tal-Artikolu 1 kif ukoll l-Artikolu 3 tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 għall-Istati Membri marbuta bid-direttiva, liema fatt għandu bħala konsegwenza, hekk kif indikat l-Avukat Ġenerali, essenzjalment, fil-punti 48 u 49 tal-konklużjonijiet tagħha, li l-Artikoli 2, 4 u 5 tal-imsemmija Deċiżjoni Kwadru jinżammu fis-seħħ wara l-adozzjoni tad-Direttiva 2014/42.

49 F'dan il-każ, mill-formulazzjoni tal-Artikolu 2(1) tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 jirriżulta li l-Istati Membri għandhom jadottaw il-miżuri neċessarji sabiex tkun permessa l-konfiska sħiħa jew parzjali tal-mezzi strumentali jew tar-rikavat provenjenti minn ksur kriminali punibbli b'piena ta' priġunerija ta' tul superjuri għal sena, filwaqt li l-ksur ikkonstatat mill-qorti tar-rinviju huwa punibbli b'piena ta' priġunerija ta' bejn 10 u 20 sena u, għalhekk, għandu jaqa' fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-deċiżjoni kwadru.

50 Għaldaqstant, bla ħsara għall-interpretazzjoni tal-portata tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212, id-dispożizzjonijiet ta' din tal-aħħar neċessarjament jagħmlu parti mill-elementi ta' dritt tal-Unjoni li, fid-dawl tal-kawża prinċipali u tal-indikazzjonijiet ipprovduti mill-qorti tar-rinviju, għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni mill-Qorti tal-Ġustizzja sabiex din tal-aħħar tagħti risposta utli għad-domandi li sarulha.

Fuq id-domandi preliminari

51 Fid-dawl tal-punti preċedenti, hemm lok li jiġi kkunsidrat li, permezz tad-domandi tagħha, li jeħtieġ li jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk id-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 għandhiex tiġi interpretata fis-sens li jipprekludi leġiżlazzjoni ta' Stat Membru li jipprevedi li l-konfiska tal-assi miksuba illegalment tiġi ordnata minn qorti nazzjonali fi tmiem proċedura li la hija suġġetta għall-konstatazzjoni ta' ksur kriminali u lanqas, *a fortiori*, għall-kundanna tal-awturi preżunti ta' tali ksur.

52 Sabiex tingħata risposta għal din id-domanda, hemm lok li jitfakkar li d-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 hija bbażata fuq id-dispożizzjonijiet tat-Titolu VI tat-Trattat UE, fil-verżjoni tiegħu li tippreċedi t-Trattat ta' Lisbona, intitolat "Dispożizzjonijiet dwar il-kooperazzjoni tal-pulizija u ġudizzjarja f'materji kriminali" [traduzzjoni mhux uffiċjali], b'mod iktar partikolari fuq l-Artikolu 29, l-Artikolu 31(1)(c) u l-Artikolu 34(2)(b) UE.

53 L-Artikolu 31(1)(c) UE jesponi li l-azzjoni komuni fil-qasam tal-kooperazzjoni f'materji kriminali hija intiża li tiżgura, sa fejn huwa neċessarju għat-titjib ta' din il-kooperazzjoni, il-kompatibbiltà tar-regoli applikabbli fl-Istati Membri. F'dan il-kuntest, id-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 għandha bħala għan li tiggarantixxi, bħalma tiddikjara l-premessa 10 tagħha, li l-Istati Membri kollha jkollhom leġiżlazzjoni effikaċi fil-qasam tal-konfiska tar-rikavat tar-reat.

54 Huwa għalhekk li l-Artikolu 2(1) tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 jirrikjedi li l-Istati Membri jadottaw il-miżuri neċessarji sabiex tkun tista' ssir il-konfiska sħiħa jew parzjali tal-mezzi strumentali u tar-rikavat provenjenti minn ksur kriminali suġġetti għal piena ta' priġunerija ta' tul superjuri għal sena, jew ta' assi li l-valur tagħhom jikkorrispondi għal dan ir-rikavat, filwaqt li r-raba' inċiż tal-Artikolu 1 tagħha jiddefinixxi l-"konfiska" bħala piena jew miżura ordnata minn qorti wara proċedura li tirrigwarda ksur kriminali wieħed jew iktar, li jagħti lok għaċ-ċaħda permanenti tal-assi.

55 Kif jirriżulta wkoll mill-premessa 10 tagħha, id-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 hija assoċjata ma' proposta tar-Renju tad-Danimarka li wasslet għall-adozzjoni tad-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2006/783/ĠAI tas-6 ta' Ottubru 2006 dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' rikonoxximent reċiproku għal ordnijiet ta' konfiska (ĠU 2010, L 239M, p. 340). Kif tindika l-premessa 8 ta' din l-aħħar deċiżjoni kwadru, l-għan tagħha huwa li tiġi ffaċilitata l-kooperazzjoni bejn l-Istati Membri fil-qasam tar-rikonoxximent reċiproku u tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet ta' konfiska ta' assi b'tali mod li Stat Membru jkun obbligat jirrikonoxxi u jeżegwixxi fit-territorju tiegħu id-deċiżjonijiet ta' konfiska mogħtija minn qorti ta' Stat Membru ieħor kompetenti f'materji kriminali.

56 Konsegwentement, fid-dawl tal-għanijiet u tal-formulazzjoni tad-dispożizzjonijiet tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 kif ukoll tal-kuntest li fih din ġiet adottata, hemm lok li jiġi kkunsidrat li l-imsemmija Deċiżjoni Kwadru hija att intiż li jobbliga lill-Istati Membri jistabbilixxu regoli minimi komuni ta' konfiska tal-mezzi strumentali u rikavat b'rabta ma' ksur kriminali, bil-għan li jiġi ffaċilitat ir-rikonoxximent reċiproku tad-deċiżjonijiet ġudizzjarji ta' konfiska adottati fil-kuntest ta' proċeduri kriminali, hekk kif osservat ukoll l-Avukat Ġenerali fil-punt 63 tal-konklużjonijiet tagħha.

57 Għaldaqstant id-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 ma tirregolax il-konfiska ta' mezzi strumentali u ta' rikavat provenjenti minn attivitajiet illegali li hija ordnata minn qorti ta' Stat Membru fil-kuntest ta' proċeduri jew wara proċeduri li ma jkunux ibbażati fuq il-konstatazzjoni ta' ksur jew ta' numru ta' ksur kriminali.

58 Din l-interpretazzjoni b'ebda mod ma hija invalidata bl-Artikolu 2(2) tal-imsemmija deċiżjoni kwadru.

59 Fil-fatt, din id-dispożizzjoni sempliċement tiddikjara li, fir-rigward tal-ksur fiskali, l-Istati Membri jistgħu jirrikorru għal proċeduri minbarra proċeduri kriminali sabiex iċaħħdu lill-awtur mir-rikavat tar-reat. Hija ma tistax tiġi interpretata, *a contrario*, bħala li tfisser li l-Istati Membri jiġu mċaħħda

mill-possibbiltà li jistabbilixxu proċeduri ta' konfiska minbarra proċeduri kriminali li ma jkunux relatati ma' ksur fiskali. Fil-fatt, tali projbizzjoni tkun tmur lil hinn mill-portata tar-regoli minimi stabbiliti mid-Deċiżjoni Kwadru 2005/212.

60 F'dan il-każ, jidher li l-proċedura ta' konfiska pendenti quddiem il-qorti tar-rinviju hija ta' natura ċivili u tikkoeżisti, fid-dritt intern, ma' sistema ta' konfiska rregolata mid-dritt kriminali. Ċertament, bis-saħħa tal-Artikolu 22(1) tal-Liġi dwar il-Konfiska, tali proċedura titressaq mill-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi meta din tal-aħħar tiġi informata bil-fatt li persuna hija akkużata li wettqet ċertu ksur kriminali. Madankollu, mill-proċess għad-dispożizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja u mill-ispjegazzjonijiet mogħtija, waqt is-seduta, mill-Kummissjoni Inkarigata mill-Konfiska tal-Assi, mill-Gvern Bulgaru u mill-Kummissjoni Ewropea jirriżulta li, konformement mad-dispożizzjonijiet tal-imsemmija liġi, ladarba tinfetaħ, din il-proċedura, li tikkonċentra ruħha esklużivament fuq l-assi li dwarhom ikun allegat li nkisbu illegalment, titwettaq b'mod indipendenti minn proċeduri kriminali eventwali mressqa kontra l-awtur preżunt tal-ksur kif ukoll mill-eżitu ta' tali proċeduri, b'mod partikolari mill-kundanna eventwali tal-imsemmi awtur.

61 F'dawn iċ-ċirkustanzi, hemm lok li jiġi kkonstatat li d-deċiżjoni li l-qorti tar-rinviju hija mitluba li tadotta fil-kawża prinċipali ma tidħolx fil-kuntest jew fl-eżitu ta' proċeduri li jirrigwardaw ksur jew numru ta' ksur kriminali. Għaldaqstant hija ma taqax fil-kamp ta' applikazzjoni tad-Deċiżjoni Kwadru 2005/212.

62 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, jeħtieġ li r-risposta għad-domandi magħmula tkun li d-Deċiżjoni Kwadru 2005/212 għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix leġiżlazzjoni ta' Stat Membru li tipprevedi li l-konfiska ta' assi miksuba illegalment tiġi ordnata minn qorti nazzjonali fi tmiem proċedura li la hija suġġetta għall-konstatazzjoni ta' ksur kriminali u lanqas, *a fortiori*, għall-kundanna tal-awturi preżunti ta' tali ksur.

Fuq l-ispejjeż

63 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, minbarra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jitħallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

Id-Deċiżjoni Kwadru tal-Kunsill 2005/212/ĠAI tal-24 ta' Frar 2005 dwar il-konfiska ta' rikavati, mezzi strumentali u proprjetà konnessi mal-kriminalità għandha tiġi interpretata fis-sens li ma tipprekludix leġiżlazzjoni ta' Stat Membru li tipprevedi li l-konfiska ta' assi miksuba illegalment tiġi ordnata minn qorti nazzjonali fi tmiem proċedura li la hija suġġetta għall-konstatazzjoni ta' ksur kriminali u lanqas, *a fortiori*, għall-kundanna tal-awturi preżunti ta' tali ksur.

Firem